

Апробована в дослідженні технологія формування цілісної індивідуальності майбутнього вчителя-словесника є науковою основою діяльності викладача вищого навчального закладу. Вона включає систему цілей формування індивідуальності, засоби й умови, що забезпечують і сприяють розвитку індивідуальності, методи вивчення індивідуальності й методи аналізу процесу та результатів формування індивідуальності. Усі компоненти технології розраховані не тільки на викладача вищого навчального закладу, вони передбачають взаємодію викладача та студента, орієнтовану на процес саморозвитку індивідуальності, котрий стимулює як викладач, так і сам студент. Відображення такої взаємодії знайшло своє місце у меті формування та розвитку індивідуальності, й у методах вивчення та аналізу результатів розвитку індивідуальності, і в засобах формування індивідуальності.

Експертиза навчально-методичного супроводу розробленої та впровадженої у практику підготовки у ВЗО системи формування індивідуальності майбутніх учителів-словесників (спецкурс “Педагогічна культура і творчість”, “Основи наукової комунікації іноземною мовою”, “Практикум з англійської мови”, “Практикум з української мови”), виявила позитивну динаміку становлення всіх компонентів означеної діяльності.

Перспективи подальшого розвитку проблеми формування індивідуальності майбутніх учителів-словесників вбачаються нами у застосуванні розробленої технології та дидактичної моделі експериментального навчання у професійній підготовці студентів інших профілів гуманітарних спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Заболотська О.О. Формування індивідуальності майбутніх учителів-словесників у професійній підготовці: Монографія. – Херсон, Айлант, 2006. – 304 с.

УДК 378.134

О.М. Ігнатова

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЯК ВАЖЛИВА ХАРАКТЕРИСТИКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

У даній статті розглянуто проблеми формування професійних знань, а також інформаційної культури викладача іноземної мови у інформаційно-технологічному середовищі.

In this article the problems of forming of professional knowledge and informational culture of the teacher of foreign languages in the informational-technological sphere.

Постановка проблеми. Проблема інформаційної культури педагога надзвичайно актуальна. Сьогодні наукова думка суспільства активно формує риси інформаційної культури як соціотехнічного явища, що є відображенням формування нового етапу розвитку людства – інформаційного суспільства – суспільства, в якому соціальний потенціал формується за рахунок діяльності людей на основі використання послуг, що надаються за допомогою комп'ютерних інформаційних технологій та технологій електронної телекомунікації.

У науково-практичній та навчальній літературі запропоновано декілька варіантів сутності та змісту категорії “інформаційна культура”. Для прикладу пропонується декілька визначень, що подаються різними авторами. Винарик Л.С. та Щедрін А.Н., проаналізувавши багато праць, присвячених проблематиці, пропонують визначення інформаційної культури, як рівня практичного досягнення розвитку інформаційної взаємодії і всіх інформаційних відносин у суспільстві, міри досконалості в оперуванні будь-якою інформацією [1].

Оганов А.А. та Хангельдієва І.Г. пропонують визначення сучасної інформаційної культури як якісної характеристики життєдіяльності людини передусім у сфері отримання, передачі, зберігання і використання інформації, де пріоритетними є загальнолюдські цінності [6].

Щодо категорії інформаційної культури, необхідно зазначити, що у науковій думці не існує однозначного, стандартного визначення поняття “культура”.

Підготовка і підвищення кваліфікації спеціалістів у галузі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) дуже важлива задача інформатизації освіти. Формування інформаційної компетентності є головним завданням системи неперервної педагогічної освіти. Варто зазначити основні засоби формування інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя: теоретичне і практичне вивчення комп'ютерних технологій, обґрунтування ефективності використання інформаційних і комунікаційних технологій в процесі вивчення іноземної мови, а також методичне забезпечення навчального процесу. Успішність і ефективність застосування ІКТ у процесі викладання іноземної мови можуть бути очевидними лише в тому випадку, коли викладач достатньо мотивований на використання ІКТ, володіє ПК, має високий рівень загального розвитку, може визначити місце ІКТ в методичній системі навчального процесу. Дуже важливо створити інформаційно-технологічне середовище для модернізації педагогічної діяльності та педагогічного процесу, яке сприятиме формуванню професійної компетентності і культури майбутніх фахівців. Варто зауважити, що на формування загальної культури суспільства значною мірою впливають засоби масової інформації. Тому досить актуальною стала проблема формування культури особистості педагога, який є носієм цінностей сучасного суспільства.

Аналіз попередніх досліджень. У загально-педагогічному аспекті проблема формування професійних знань засобами ІКТ досліджувалась й раніше. Значний внесок у дослідження формування інформаційної культури зробили знані педагоги, зокрема А.П.Єршов, І.В.Роберт, В.М.Монахов, І.Г.Хангельдієва. В сучасних дослідженнях зустрічається точка зору, що професіоналізм визначається поєднанням особистісних професійно значущих якостей учителя з його педагогічною культурою та майстерністю. Суттєві чинники професіоналізму, такі, як професійна свідомість, професійні знання та вміння виявляються у творчій педагогічній діяльності, у духовності, інтелігентності (Р.С.Гуревич, І.А.Зязюн, Н.Г.Ничкало, О.В.Плахотник).

Сьогодні існують різні підходи до визначення поняття “інформаційна культура”. Згідно з думкою Є.А.Медведевої, інформаційна культура – це рівень знань, який дозволяє людині вільно орієнтуватись в інформаційному просторі, брати участь в його формуванні та сприяти інформаційній взаємодії [5]. Інші розуміють під інформаційною культурою новий неординарний стиль мислення, що відповідає вимогам сучасного інформаційного суспільства (Е.Е.Слабудина, А.А.Парахін та ін.).

Проблемами формування професійної культури педагога займались видатні педагоги, як Б.Д.Грінченко, В.О.Сухомлинський, А.С.Макаренко та ін.

Проблеми, які пов'язані з використанням сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі досліджували А.М.Гуржій, М.І.Жалдак, О.Козлакова, С.І.Кузнецов, В.Г.Розумовський, Є.М.Смирнова, О.О.Тесленко та ін.

Дослідження в цьому напрямі свідчать про те, що проблема використання інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування професійних знань майбутніх вчителів іноземної мови в теорії і практиці ще не розв'язана. Тому необхідно провести більш глибокий науковий аналіз умов розвитку інформаційної культури та формування професійної компетентності студентів як майбутніх викладачів.

Метою нашого дослідження є розгляд проблем формування професійних знань та інформаційної культури вчителя іноземної мови в інформаційно-технологічному середовищі.

Розвиток інформаційної культури викладача – це тривалий процес поступового переходу від незнання до знання, від вдосконалення одних вмінь до появи інших. Це процес інтеграції інформаційної та педагогічної діяльності. Швидкий розвиток комп'ютерних

телекомунікацій в Україні за останні декілька років, відносна доступність телекомунікаційних технологій для шкіл і ВНЗ формують певну навчально-матеріальну базу для виконання завдань, які поставлені перед системою освіти України, а нові інформаційні технології перетворюються в потужний засіб вивчення навколишнього світу.

Основним чинником розвитку інформаційної культури вважають систему підвищення кваліфікації в галузі комп'ютеризації та застосування інформаційних технологій. Засоби ІКТ забезпечують необмежену можливість для взаємодії людей. Проте для реалізації цієї можливості потрібні такі внутрішні вміння людини, як розуміння думок людей через тексти, прийняття мови, культури, засобів вираження думок інших. Тому психологічний аспект інформаційної культури посідає не останнє місце в процесі розвитку інформаційної культури викладача. Безперечно, для професійної діяльності необхідні педагогічна культура, складовими якої є інформаційна культура, методологічна культура, психологічна культура та ін, а розвиток культури людини залежить від індивідуального розвитку людських здібностей.

Інформаційну культуру викладача розглядають як складну системну освіту, вона відображає рівень розвитку соціуму, національну, економічну, технічну та інші сторони розвитку суспільства. Інформаційна культура постійно збагачується, уточнюється, вдосконалюється в зв'язку з розвитком самого інформаційного середовища.

Таки чином, професійну культуру вчителя можна визначити як засвоєння особистістю професійних знань та навичок в поєднанні зі знаннями сучасної політичної та соціокультурної ситуації, як здатність творчо мислити та постійно самовдосконалюватись, як сукупність значущих якостей (патріотизм, ерудованість, духовна культура, інтелігентність). За час навчання молода людина має піднятися на новий якісний рівень, стати фахівцем високої категорії. Ми виділимо основні, на наш погляд, найважливіші показники професійної підготовки майбутнього вчителя:

- здібність аналізувати інформаційні ресурси;
- проявляти креативність, системність, мобільність, а також педагогічну уяву;
- прагнення оволодіти сучасними технологіями, з подальшим їх застосуванням у своїй професійній діяльності;
- прагнення до професійного самовдосконалення на основі інформаційних технологій;
- висока мотивація досягнення високого рівня інформаційної культури.

З предметно-практичної точки зору, важливо володіти операційними навичками, а саме: працювати з програмним забезпеченням, приймати рішення, відсортовувати потрібну інформацію, розробляти ідеї, адекватно орієнтуватись у всіх інформаційних інноваціях.

У наукових роботах досліджуються не лише умови, які сприяють розвитку інформаційної культури, а також фактори, які цей розвиток гальмують, а саме: відсутність належної кількості комп'ютерної техніки, труднощі в опануванні комп'ютерною грамотністю, психологічні бар'єри (боязнь контакту з новою технікою, відсутність досвіду в застосуванні комп'ютерів у навчальному процесі). Крім того, додаткові навантаження на викладача, пов'язані з набуттям нових знань, вмінь, методичних навичок по неволі формують в окремих викладачів певні упередження, які стримують позитивну мотивацію на підвищення рівня інформаційної культури педагога.

Рівень інформаційної культури сучасної людини визначається багатьма критеріями: його вмінням формулювати свою потребу в інформації, знанням загальнодоступних джерел інформації і вмінням користуватися ними, вмінням ефективно шукати, оцінювати, використовувати інформацію і створювати якісно нову. Безумовно кожній людині сьогодні необхідні комп'ютерна грамотність і досвід практичного використання комп'ютерів. Особливо ця проблема актуальна відносно до молоді. Для молодих людей інформаційні технології відкривають доступ до інформації, а значить до знань, дають абсолютно нові можливості для одержання професійних знань і для творчості, залучають до цінностей світової культури і т.д. За великим рахунком від цього залежить рівень освіти і культури

суспільства взагалі в найближчому майбутньому. Тому формування інформаційної культури підрастаючого покоління – дуже важлива задача на сьогоднішній день.

Особливою розмови заслуговує діяльність викладачів саме в Інтернеті, яка має безліч особливостей порівняно з будь-яким іншим застосуванням інформаційних технологій для формування професійних знань майбутніх вчителів іноземної мови. Комунікація, інформація і публікація [7] можуть вивести процес навчання іноземної мови на новий рівень. Комунікація здійснюється завдяки електронній пошті, інформація є доступною у всесвітній павутині WWW, публікація може здійснюватись шляхом створення власної сторінки в Інтернеті. Таким чином, комунікація прискорюється, інформація стає більш доступнішою, актуальнішою та автентичною, а публікація має більш широку аудиторію, ніж в журналах чи газетах. З дидактичної точки зору перевага Інтернету перед традиційними засобами навчання полягає в його доступності та актуальності автентичних матеріалів, тому більшість викладачів використовує Інтернет поряд зі звичайними засобами навчання, впроваджуючи його в навчальний процес. Інтернет як джерело додаткового матеріалу для викладача в процесі підготовки до заняття, який роздруковується та потім використовується в ході заняття – це найпростіше застосування Інтернету. Проведення занять в комп'ютерному класі з підключенням до Інтернету помітно підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови, що в свою чергу сприяє вдосконаленню їхніх професійних знань та навичок.

Завдяки електронній пошті є можливість здійснювати співпрацю між групами, але потрібно спочатку врахувати деякі аспекти:

- 1) які приготування є необхідними. Спочатку треба з'ясувати зі своєю групою, чи дійсно вона прагне співпраці з іншими групами, як часто і про що вони хотіли б листуватися, чи зробити проект до певної теми;
- 2) як знайти групу для співпраці. Для цього існує web-сторінка <http://www.goethe.de/z/ekp/deindex.htm/>, де можна знайти важливу інформацію про групи співтовариства, вказівки для проведення занять, а також подати заявку на участь в проекті, вказавши вік, мовний рівень та кількість студентів своєї групи.

У процесі роботи над проектом студенти застосовують і розширюють свої знання мови, одержують широку країнознавчу інформацію. E-mail проекти проводяться за участю двох або більше груп студентів, для яких вживана мова є іноземною, а не рідною. Тема проекту може відповідати навчальній програмі або бути незалежною від неї. В будь-якому разі тема має бути цікавою для студентів. Щоб провести проект на відповідному рівні, викладач має ретельно підготуватись: сформувати групи, встановити часові рамки проекту, тобто його тривалість, початок і кінець, обрати форму презентації результатів, бути готовим швидко реагувати на різні питання слухачів, допомагати їм та спрямовувати їхню роботу. Користь від таких проектів у тому, що вони уможливають комунікацію іноземною мовою з реальними партнерами. В процесі роботи студенти одержують актуальну країнознавчу інформацію, знайомляться з великою кількістю автентичних текстів, обговорюють актуальні проблеми та одержують задоволення від навчального процесу в невимушеній атмосфері, збагачують свій словарний запас. Отже, робота з Інтернетом висуває значні вимоги до професійної підготовки та особистих якостей викладача.

В.В. Давидов, В.В. Рубців та А.Г. Крицький дають таку оцінку впливу комп'ютера на навчальну діяльність, стверджуючи, що нові інформаційні технології опосередковують навчальну діяльність, що “створює передумови для розвитку важливих розумових процесів: рефлексія, аналіз, планування, розуміння”. Вище названі автори відмічають такі напрямлення діяльності: 1) візуалізація (робота з тривимірною та багатовимірною графікою); 2) матеріалізація процесу у вигляді схем, таблиць, анімацій, відеокліпів; 3) розширення можливостей здійснення пошукових дій в усьому інформаційному масиві мережі www; 4) можливість одно часового розгляду одразу декількох варіантів перетворення об'єкта [4: 68-72].

У методичній літературі поняття мультимедіа визначається як засіб накопичування інформації; засіб кодування інформації; засіб передачі інформації; засіб транспортування

інформації; засіб відтворення інформації; засіб сприйняття інформації. Такий контекст найбільш адекватний для розгляду проблем самоорганізації мережі www, Інтернету. З такої точки зору проблемою пізнання Інтернету є проблема пізнання нових форм діалогу і комунікації, коли народжуються нові змістовні простори спілкування, коли читається не текст, а гіпертекст і контекст; коли з'являються нові методи стратегії та уміння, так як народжуються нові схеми розуміння і засвоєння знань.

У науковій літературі специфіка Інтернету складається з трьох аспектів: мультимедійність; інтерактивність; гіпертекстуальність.

Розглянемо перший аспект:

Мультимедійність – це “ключова технологія” інформаційного простору, відкритого інформаційного світу, який представлено у вигляді: порталів, пошукових систем, каталогів, сайтів, електронних словників, енциклопедій, віртуальних університетів.

Сама важлива риса мультимедійності складається в тому, що вони охоплюють в своїй сфері більшість видів культур в усьому їх різновиді. Всі прояви культури поєднуються в цифровому всесвіті, який пов'язує в гігантському історичному супертексті минулі, сучасні та майбутні прояви комунікативної думки.

Наступна цінність Інтернету – це інтерактивність. Служби електронної пошти, чатів, відеоконференцій відкривають можливості прямої автентичної комунікації між тими, хто спілкується на рідній мові та на мові, яка вивчається, тобто з носіями мови. Ці можливості за своїм різноманіттям, швидкості передачі, особливою незалежністю, змісту не зрівнянні з традиційними формами роботи. Роль Інтернету для інтеркультурного спілкування і розуміння в цьому випадку демонструється на прикладах двомовних e-mail-тандемів. Інтерактивність означає здатність взаємодіяти або знаходитися в режимі бесіди, діалогу з ким-небудь (наприклад, з комп'ютером або співбесідником). Отже, інтерактивне навчання – це, перш за все, діалогове навчання, в ході якого відбувається взаємодія. Таким чином, інтерактивне навчання стає спеціальною формою організації пізнавальної діяльності, яка має певні конкретні цілі. Одна з них – створення комфортних умов навчання, тобто умов, за яких студент відчуває свою успішність, свою інтелектуальну спроможність, що робить продуктивним процес навчання.

Третій аспект Інтернету – це гіпертекстуальність, де гіпертекст і є структурою Інтернету. Гіпертекст – асоціативне поєднання інформаційних частин серверу або лінки, які дають можливість доступу до пункту поєднання з текстами. Результат власної праці при застосуванні мультимедіа викликає певні позитивні емоції, які в свою чергу створюють додаткову мотивацію навчання. Самостійний інформаційний пошук є складовою творчого процесу, веде до подальшого розвинення думки. Інтернет-технології дають можливість людині по-новому вирішувати творчі завдання, змінювати сформований стиль навчальної діяльності, але вимагають від неї оволодіння мультимедіакомпетенцією, тобто професійної підготовки в цій галузі.

Мультимедіакомпетенція – це здатність використовувати інформаційні технології в процесі оволодіння іноземною мовою, тобто вивчати мову викладати її в мультимедійному, інформаційному, інтерактивному та гіпертекстуальному середовищі.

Мультимедійність припускає володіння наступними вміннями роботи в мережі www:

- уміння використовувати віртуальні середовища (віртуальні проекти, e-mail-тандеми, ігри);
- уміння організувати власну інформацію (її одержання, верифікація, оцінка, використання електронних енциклопедій та словників);
- творчі вміння, наприклад, створення анімацій, фільмів, електронних газет та відеовиставок із застосуванням електронного фотоапарата);
- уміння спілкуватися між віддаленими комунікантами.

Отже, формування цих умінь та їх володіння визначають ступінь професійної підготовки викладачів, а також майбутніх педагогів.

Здатність вивчати іноземну мову інтерактивно будується на вмінні організувати навчально-пізнавальну діяльність в режимі діалогу, коли кожен є учасником процесу пізнання і має можливість реагувати з приводу того, що знають всі та кожний.

Інтерактивність вимагає оволодіння вмінь встановлювати та підтримувати в медіасередовищі контакти двох типів: 1) з найважливішими пошуковими системами, порталами, серверами інтеркультурного характеру; 2) з носіями мови, яка вивчається, включаючись в тандеми, телеконференції, чати, форуми і в проекти, спеціально розроблені науково-методичними центрами різних країн світу.

Гіпертекстуальність включає в себе вміння роботи з гіпертекстом, так як гіпертекст і є структурою Інтернету.

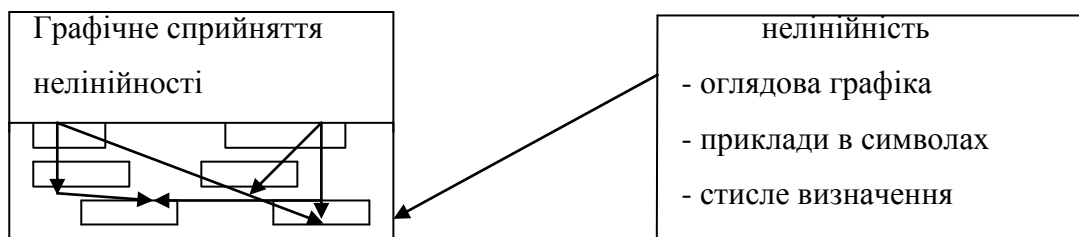
Користувачі одержують інформацію через гіпертекст. Інформація розповсюджується по всьому світі за допомогою мови HTML (Hypertext Markup Language), на якій закодована інформація в гіпертекстах.

Як наслідок, виникає нова комунікаційна ситуація, яка фундаментально змінила значення таких понять як автор, текст, читач. Інтернет-технології спричинили такі мовні зміни, як елементи усного мовлення в діалоговому письмі, модернізовані види текстів, а також нові форми текстів, таких як гіпертекст, мультитекст або гіпермедіа. На основі гіпертекстів можлива будь-яка робота з інформацією: можна брати інформацію з мережі, читати її або роботи копії; створювати свою інформацію або складати з пропонуваного матеріалу; використовувати інформацію для подальшої обробки. Тексти в мережі являють собою графічний та текстуальний ланцюг із текстів (електронні словники та бази даних, які пов'язані з текстовою роботою). Використання гіпертексту позитивно впливає на процес формування знань та на оволодіння навчальною ситуацією. За допомогою гіпертексту студент індивідуалізує своє навчання, своє сприйняття інформації, самостійно визначає зміст і важливість інформації.

Принцип гіпертексту робить можливим форму пошукового навчання. В пошуковому навчанні студент сам формує важливі для себе знання, робить при цьому "відкриття" (в прямому значенні цього слова). Такий пошук можна реалізовувати на заняттях, котрі базуються на системі on-line, в мережі, де учень буде робити власні відкриття, як "дослідник", котрий здійснює пошук в мережі www. Принцип гіпертексту уможливорює також форму ситуативного навчання. Мультиперспективність навчального оточення в Інтернеті допускає навчання, яке відбувається в процесі соціального обміну інформацією, знаннями, думками. Ситуативне навчання виходить із того, що заняття має будуватися так, щоб виникала можливість трансферу знань із навчальної ситуації в реальне життя. Два види діяльності (креативне письмо та віртуальна рольова гра в чаті, e-mail) можна розглядати, як приклади такого навчання. Перші практичні дослідження можливостей та проблем використання продуктивно-креативного методу в навчанні було розпочато в 1997 році в педагогічному університеті в м. Хайдельберзі. Це було навчання на основі комунікаційних процесів та процесів письма з використанням електронної пошти і чату. Інтерації у віртуальному просторі відбуваються у письмовій формі, тобто кожен з учасників формує свій віртуальний образ та письмово відправляє по електронній пошті. Віртуальна рольова гра має свій сценарій, котрий містить спонтанність, самовираження, рефлексію в специфічній формі.

Процес читання через гіпертекстуальний принцип – це процес прийому. Користувач стає "активним" читачем, приймаючи на себе функції одержувача документів, укладача матеріалів та їх упорядкування. Основні признаки гіпертекстуального принципу: нелінійність, інтертекстуальність та мультиперспективність.

На наступному прикладі показані комплексні можливості поєднання за принципом "нелінійності"; порівняння тексту книги та гіпертексту [8: 220].

Порівняємо текст книги та гіпертекст.

Текст		Гіпертекст	
⇒ -	Лінійна форма	⇒	Нелінійна форма
⇒	Засіб, середовище, навчання-книга	⇒ -	Середовище навчання-комп'ютер
⇒	Когерентне подання теми: Зміст сторінки – через логічний розвиток теми; на мовному рівні – через з'єднання, вказівки; рівні за значенням частини	⇒	Розподіл інформації до теми на окремі частини, котрі різні за виглядом, один від другого закриті, можуть обиратися за бажанням користувача
⇒	Орієнтація за нумерацією сторінок, за змістом, главами, заголовками	⇒	З'єднання блоків інформації через перехресні вказівки, лінки, що ведуть від вихідної точки до цільових пунктів всередині блока інформації, а також між різними блоками інформації
⇒		⇒	Навігація йде через лінки, що рекомендуються (вперед – назад) або через семантичні лінки (орієнтація за значенням)
⇒	Текст має основне значення; картинка і графіка служби для ілюстрації	⇒	Взаємовідношення тексту і картинок дуже різноманітні; є інтеграція анімаційних картинок та аудіоелементів

Завдяки відкритості гіпертексту, учень сам обирає, складає за своїм планом та бажанням навчальний матеріал із мережі. Вивчати іноземну мову, користуватися іншомовною літературою в мережі www – це значить вести комунікацію іноземною мовою в інтеркультурному оточенні віртуального простору. При цьому припускається, що в процесі набуття знань про культуру та мову, яка вивчається, учень має можливість через завдання та через спілкування з партнерами по комунікації застосовувати ці знання.

Висновки. Таким чином, щоб забезпечити належні умови для розвитку професіоналізму майбутніх учителів іноземної мови, слід стимулювати активну позицію кожної особистості під час проведення занять або науково-методичних заходів. Важливе значення має також практична спрямованість навчального процесу, яка є результатом гнучкого поєднання науково-методичної роботи з підвищенням кваліфікації. Щоб посилити цю тенденцію, ми вводимо такий вид роботи, як творчий проект, який сприяє формуванню інформаційної культури фахівця та має сприяти приведенню рівня професіоналізму педагогічних кадрів у відповідність до вимог сучасності. Більш детально цю проблему буде висвітлено в наступних публікаціях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Атаян А.М. К вопросу о формировании информационной культуры. <http://ito.bit-pro.ru/1998-99>.
2. Винарик Л.С., Щедрин А.П. Информационная культура: эволюция, проблемы. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 1999.
3. Гуревич Р.С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах: Монографія: За ред. С.У.Гончаренка. – К.: Вища шк., 1998. – 229 с.
4. Давыдов В.В., Рубцов В.В., Крицкий А.Г. Психологические основы организации учебной деятельности, опосредствованной использованием компьютерных систем // Психологическая наука и образование. – 1996. – №2. – С.68-72.
5. Медведева Е.А. Основы информационной культуры // Социс, 1994. – № 11. – 59 с.
6. Оганов А.А, Хангельдиева И.Г. Теория культуры: Учебное пособие для вузов. – М.: ФАИР – ПРЕСС, 2001.
7. Donath, Reinhard (1997): Schreiben am Computer. Klassenkorrespondenz per "Electronic-Mail". Unveröffentlichtes Manuskript, S.381, 385, 389, 392f.
8. Kuhlen, R. Hypertext. Berlin, 1991.

УДК 378.514.18:004(075.8)

М.М. Козяр

ПІДВИЩЕННЯ ІНЖЕНЕРНО-ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТЕХНІЧНОГО ФАХІВЦЯ З УРАХУВАННЯМ РЕАЛЕЙ СЬОГОДЕННЯ

Приєднання України до Болонського процесу, застосування нових інформаційних технологій в навчальному процесі ставить перед вищою технічною школою нові задачі в графічній підготовці майбутніх фахівців. Рішення однієї із них автор детально розглядає в даній статті.

The facts that Ukraine is joining the Bologna process and new informational technologies are introduced in the process of education set the technical higher schools some new tasks in the graphical education of future specialists. The solution of one of them is in the center of the author's attention in this article.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Прискорення науково-технічного прогресу, інтенсивний характер розвитку сучасних технологічних процесів і підвищення вимог до виробничих функцій фахівця зумовлюють необхідність удосконалення інженерно-графічної підготовки фахівців, який би відповідав вимогам європейського і світового рівнів. Сучасному виробництву все більше потрібні фахівці, які володіють широким технічним світоглядом, здатні оперативно реагувати на будь-які зміни в технологічному процесі, спроможні передбачити наслідки цих змін, планувати свої дії, самостійно визначати найбільш раціональні прийоми професійних дій. Усе це вимагає від працівника ґрунтовних графічних знань з загально-технічних та спеціальних дисциплін. Графічні знання реалізуються через стандарти, які регламентують правила оформлення конструкторської документації та навчальну діяльність. Процес навчальної діяльності можна уявити у взаємодії трьох пов'язаних складових, що доповнюють один одного: мотивація, навчальна графічна діяльність, управління цією діяльністю з боку викладача. Всі ці елементи не статичні. Вони повинні вдосконалюватися, корегуватися. Технологія навчання при цьому повинна бути системною та враховувати розвиток інформаційних технологій. У даній статті ми спробуємо розкрити деяке змістовне наповнення графічної підготовки, що впливає на її рівень.

Аналіз досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Графічна освіта, як засіб розвитку технічного мислення, повинна стати невід'ємним елементом професійної підготовки майбутнього фахівця. В Україні та Росії